Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

21. februar 2013 *

»Forordning (EF) nr. 1206/2001 — samarbejde om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område — direkte bevisoptagelse — udpegelse af en sagkyndig — opgave, der udføres delvist på den forelæggende rets medlemsstats område og delvist på en anden medlemsstats område«

I sag C-332/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hof van Cassatie (Belgien) ved afgørelse af 27. maj 2011, indgået til Domstolen den 30. juni 2011, i sagen:

ProRail BV

mod

Xpedys NV,

FAG Kugelfischer GmbH,

DB Schenker Rail Nederland NV,

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Tizzano, og dommerne A. Borg Barthet, M. Ilešič (refererende dommer), J.-J. Kasel og M. Berger,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— ProRail BV ved advocaat S. Van Moorleghem

— Xpedys NV, DB Schenker Rail Nederland NV og Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV ved advocaat M. Godfroid

* Processprog: nederlandsk.

— den belgiske regering ved J.-C. Halleux og T. Materne, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved K. Petersen, som befuldmægtiget

— den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes, som befuldmægtiget

— den schweiziske regering ved D. Klingele, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved A.-M. Rouchaud-Joët og R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. september 2012,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (EFT L 174, s. 1).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en sag, der føres af ProRail BV (herefter »ProRail«) mod Xpedys NV (herefter »Xpedys«), FAG Kugelfischer GmbH (herefter »FAG«), DB Schenker Rail Nederland NV (herefter »DB Schenker«) og Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV (herefter »SNCB«) som følge af en ulykke, der ramte et tog undervejs fra Belgien til Nederlandene.

Retsforskrifter

Forordning (EF) nr. 1206/2001

3 Anden betragtning til forordning (EF) nr. 1206/2001 anfører følgende: »For at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, er det nødvendigt at forbedre, herunder navnlig at forenkle og fremskynde, samarbejdet mellem retterne om bevisoptagelse.«

4 Sjette og syvende betragtning til denne forordning har følgende ordlyd:

»(6) Der findes på nuværende tidspunkt ikke nogen bindende retsakt om bevisoptagelse mellem alle medlemsstaterne. Haagerkonventionen af 18. marts 1970 om bevisoptagelse i udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål finder kun anvendelse mellem 11 af Den Europæiske Unions medlemsstater.

(7) For at der kan træffes afgørelse i en civil- eller handelsretlig sag, der er anlagt ved en ret i en medlemsstat, er det ofte nødvendigt at optage bevis i en anden medlemsstat, og Fællesskabets handlen på det civil- og handelsretlige område kan således ikke indskrænkes til kun at omfatte fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter […]. Der er derfor behov for at videreføre indsatsen for at forbedre samarbejdet mellem medlemsstaternes retter på området bevisoptagelse.«

5 15. betragtning til den nævnte forordning er affattet således:

»For at lette bevisoptagelsen bør det være muligt for en ret i en medlemsstat efter lovgivningen i denne medlemsstat at optage bevis direkte i en anden medlemsstat, hvis dette accepteres af denne anden medlemsstat, og på de betingelser, der fastsættes af den anmodede medlemsstats centrale organ eller kompetente myndighed.«

6 Artikel 1 i forordning nr. 1206/2001, der har overskriften »Anvendelsesområde«, bestemmer følgende:

»1. Denne forordning finder anvendelse på det civil- og handelsretlige område, når en ret i en medlemsstat i overensstemmelse med denne stats lovgivning anmoder:

a) den kompetente ret i en anden medlemsstat om at optage bevis eller

b) om at optage bevis direkte i en anden medlemsstat.

2. Der må ikke anmodes om optagelse af bevis, der ikke er bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag.

3. I denne forordning forstås ved »medlemsstat« alle medlemsstater med undtagelse af Danmark.«

7 Artikel 3 i forordning nr. 1206/2001, der har overskriften »Centralt organ«, har følgende ordlyd:

»1. Hver medlemsstat udpeger et centralt organ, som har til opgave:

a) at levere oplysninger til retterne

b) at søge at afhjælpe vanskeligheder, som måtte opstå i forbindelse med anmodninger

c) i undtagelsestilfælde, på anmodning af den anmodende ret, at sende en anmodning videre til den kompetente ret.

2. Forbundsstater, stater med flere retssystemer og stater med autonome territoriale områder kan udpege flere centrale organer.

3. Hver medlemsstat udpeger også det i stk. 1 omhandlede centrale organ eller en eller flere kompetente myndigheder som ansvarlige for at træffe afgørelse om anmodninger efter artikel 17.«

8 Denne forordnings kapitel II om fremsendelse og udførelse af anmodninger om at optage bevis indeholder en afdeling 3, der har overskriften »Bevisoptagelse ved den anmodede ret«, som er sammensat af forordningens artikel 10-16.

9 Artikel 10 i forordning nr. 1206/2001, der har overskriften »Almindelige bestemmelser om udførelse af anmodninger«, bestemmer følgende:

»1. Den anmodede ret udfører en anmodning hurtigst muligt og senest 90 dage efter modtagelsen.

2. Den anmodede ret udfører anmodningen efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den er beliggende.

[…]«

10 Artikel 17 i forordning nr. 1206/2001, som regulerer den direkte bevisoptagelse ved den anmodende ret, fastsætter følgende:

»1. Hvis en ret ønsker at optage bevis direkte i en anden medlemsstat, sender den en anmodning herom til den pågældende medlemsstats centrale organ eller kompetente myndighed omhandlet i artikel 3, stk. 3 […].

2. Bevis må kun optages direkte, hvis det kan foregå på frivillig basis uden brug af tvangsmidler.

Hvis den direkte bevisoptagelse indebærer afhøring af en person, underretter den anmodende ret den pågældende om, at afhøringen skal foregå på frivillig basis.

3. Beviset optages af et retsmedlem eller af enhver anden person som f.eks. en sagkyndig, der udpeges efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende.

4. Senest 30 dage efter modtagelsen af en anmodning om direkte bevisoptagelse oplyser den anmodede medlemsstats centrale organ eller kompetente myndighed […] den anmodende ret om, hvorvidt anmodningen kan accepteres, og i givet fald på hvilke betingelser efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat beviset kan optages.

Navnlig kan det centrale organ eller den kompetente myndighed udpege en ret i den medlemsstat, som organet eller myndigheden hører under, til at deltage i bevisoptagelsen for at sikre, at denne artikel anvendes korrekt, og at de fastsatte betingelser overholdes.

Det centrale organ eller den kompetente myndighed tilskynder til anvendelse af kommunikationsteknologi som f.eks. videokonferencer og telekonferencer.

5. Det centrale organ eller den kompetente myndighed kan kun afslå direkte bevisoptagelse, hvis:

a) anmodningen ikke falder ind under denne forordnings anvendelsesområde som fastsat i artikel 1

b) anmodningen ikke indeholder alle nødvendige oplysninger i henhold til artikel 4, eller

c) den ønskede direkte bevisoptagelse strider mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som organet eller myndigheden hører under.

6. Den anmodende ret optager beviset efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor denne ret er beliggende, idet den dog overholder de betingelser, der er fastsat efter stk. 4.«

11 Artikel 21, stk. 2, i forordning nr. 1206/2001, der regulerer forholdet til eksisterende eller fremtidige aftaler eller arrangementer mellem medlemsstaterne, bestemmer følgende:

»Denne forordning er ikke til hinder for, at to eller flere medlemsstater opretholder eller indgår aftaler eller arrangementer indbyrdes med henblik på yderligere at lette bevisoptagelse, forudsat at disse aftaler eller arrangementer er forenelige med denne forordning.«

Forordning (EF) nr. 44/2001

12 Artikel 31 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1) bestemmer følgende:

»Der kan over for en medlemsstats retslige myndigheder anmodes om anvendelse af sådanne foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, som er fastsat i den pågældende medlemsstats lovgivning, selv om en ret i en anden medlemsstat i medfør af denne forordning er kompetent til at påkende sagens realitet.«

13 Kapitel III i forordning nr. 44/2001, der har overskriften »Anerkendelse og fuldbyrdelse«, indeholder artikel 32, som fastsætter følgende:

»I denne forordning forstås ved »retsafgørelse« enhver afgørelse truffet af en ret i en medlemsstat, uanset hvordan den betegnes, såsom dom, kendelse eller fuldbyrdelsesordre, herunder fastsættelse af sagsomkostninger, som foretages af en embedsmand ved retten.«

14 Denne forordnings artikel 33, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

15 Den 22. november 2008 kørte et godstog, der var på vej fra Belgien til Nederlandene, af sporet i Amsterdam (Nederlandene).

16 Som følge af denne ulykke er der indledt retslige procedurer ved såvel de belgiske som de nederlandske domstole. Sagen ved de nederlandske domstole, ved hvilke ProRail har anlagt søgsmål vedrørende sagens realitet for at opnå betaling af erstatning for den skade, som det nederlandske jernbanenet har lidt, er ikke genstand for den foreliggende sag.

17 Tvisten i hovedsagen, som er blevet indbragt for de belgiske domstole inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler, føres af ProRail mod fire andre selskaber, som er berørt af ovennævnte ulykke, nemlig Xpedys, FAG, DB Schenker og SNCB.

18 ProRail, som er et selskab med hjemsted i Utrecht (Nederlandene), forestår driften af hovedjernbanelinjerne i Nederlandene og indgår kontrakter om adgang hertil med jernbanetransportfirmaer, navnlig med DB Schenker.

19 DB Schenker, som ligeledes har hjemsted i Utrecht, er et privat jernbanetransportfirma, hvis vognpark består af jernbanevogne, som oprindeligt blev lejet i 2001 hos SNCB, der er et selskab, hvis hjemsted er beliggende i Bruxelles (Belgien).

20 Xpedys, hvis hjemsted ligeledes er beliggende i Bruxelles, blev ifølge DB Schenker og SNCB den 1. maj 2008 udlejer af disse jernbanevogne.

21 FAG, som har hjemsted i Schweinfurt (Tyskland), er producent af dele til jernbanevogne, såsom aksler, aksellejer, forbindelsesled mellem aksel og hjul og akselkasser.

22 Efter ulykken, nemlig den 11. februar 2009, anlagde DB Schenker ved indgivelse af stævning til præsidenten for Rechtbank van Koophandel te Brussel (handelsretten i Bruxelles) sag om foreløbige forholdsregler mod Xpedys og SNCB i deres egenskab af udlejere af en del af de jernbanevogne, der var impliceret i den nævnte ulykke, med henblik på at få udpeget en sagkyndig. ProRail og FAG indtrådte i sagen. ProRail nedlagde herunder påstand om, at retten skulle afslå anmodningen om udpegelse af en sagkyndig eller, for det tilfælde, at en sagkyndig alligevel blev udpeget, begrænse dennes hverv til at fastslå skaderne på jernbanevognene og ikke anordne en sagkyndig undersøgelse af hele det nederlandske jernbanenet samt foranstalte, at den sagkyndige skulle udføre sit hverv i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 1206/2001.

23 Ved kendelse af 5. maj 2009 tog præsidenten for Rechtbank van Koophandel te Brussel DB Schenkers påstand om foreløbige forholdsregler til følge. Retten udpegede en sagkyndig og fastlagde vedkommendes opgave, som for størstedelens vedkommende skulle udføres i Nederlandene. Inden for rammerne af denne sagkyndige undersøgelse skulle den sagkyndige begive sig til ulykkesstedet i Nederlandene samt til ethvert andet sted, hvor han kunne foretage brugbare påvisninger for at fastslå årsagerne til ulykken, skaderne på jernbanevognene og omfanget af beskadigelserne. Desuden blev han anmodet om at identificere, hvem der var producenten af visse tekniske komponenter i jernbanevognene, og at udtale sig om, hvilken stand disse komponenter var i, samt fremgangsmåden ved lastningen af jernbanevognene og den faktiske belastning af hver aksel. Slutteligt skulle den sagkyndige undersøge det jernbanenet og den jernbaneinfrastruktur, som drives af ProRail, og tage stilling til, om, og i givet fald i hvilket omfang, denne infrastruktur ligeledes kunne have været en medvirkende årsag til ulykken.

24 Prorail iværksatte appel af denne kendelse for Hof van Beroep te Brussel (appelretten i Bruxelles) med principal påstand om, at udpegelse af en sagkyndig skulle afslås, og med subsidiær påstand om, at den belgiske sagkyndiges hverv skulle begrænses til at fastslå skaderne på jernbanevognene, i den udstrækning denne opgave kunne udføres i Belgien, at der ikke skulle gives tilladelse til nogen sagkyndig undersøgelse af det nederlandske jernbanenet og den nederlandske jernbaneinfrastruktur eller til nogen opgørelse mellem parterne, eller, for det tilfælde, at udpegelsen af den sagkyndige blev opretholdt, at vedkommendes hverv i Nederlandene skulle udføres i overensstemmelse med den procedure, som er fastsat i forordning nr. 1206/2001.

25 Da Hof van Beroep te Brussel forkastede appellen, indgav ProRail kassationsanke for den forelæggende ret, idet selskabet gjorde gældende, at der var sket en tilsidesættelse dels af artikel 1 og 17 i forordning nr. 1206/2001, dels af artikel 31 i forordning nr. 44/2001.

26 Den forelæggende ret stiller det spørgsmål, om der i henhold til artikel 1 og 17 i forordning nr. 1206/2001 skal anmodes om en forudgående tilladelse over for myndighederne i en medlemsstat, når en ret i en anden medlemsstat ønsker at optage bevis, eksempelvis en sagkyndig undersøgelse udmeldt af retten, direkte i den førstnævnte stat. Den forelæggende ret rejser ligeledes spørgsmålet om relevansen i forhold til den for denne verserende sag af artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, ifølge hvilken retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

27 Hof van Cassatie har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 1 og 17 i [forordning nr. 1206/2001], under hensyn til bl.a. EU-lovgivningen om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område og det princip, der kommer til udtryk i artikel 33, stk. 1, i [forordning nr. 44/2001] om, at retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure, fortolkes således, at den ret, der foranstalter en retslig undersøgelse ved en sagkyndig, hvis opgave delvis skal udføres i den medlemsstat, som retten hører til, men også delvis i en anden medlemsstat, i forhold til den direkte udførelse af den sidstnævnte del af undersøgelsen

alene og derfor udelukkende skal gøre brug af den i artikel 17 i [forordning nr. 1206/2001] indførte procedure, eller skal de ovennævnte bestemmelser fortolkes således, at den af denne stat udpegede sagkyndige, også uden for bestemmelserne i [forordning nr. 1206/2001], kan tildeles en opgave, der delvis skal gennemføres i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

28 Xpedys, DB Schenker og SNCB har anført, at anmodningen om præjudiciel afgørelse skal afvises fra realitetsbehandling med den begrundelse, at den er af rent hypotetisk karakter og er uden relevans med henblik på løsningen af tvisten i hovedsagen, eftersom forordning nr. 1206/2001 ikke finder anvendelse i den foreliggende tvist.

29 De har for det første gjort gældende, at initiativet til den grænseoverskridende sagkyndige undersøgelse blev taget af en af parterne i tvisten i hovedsagen og ikke af en ret, således som det kræves i henhold til artikel 1 og 17 i forordning nr. 1206/2001. Dernæst finder forordningens artikel 17, sammenholdt med syvende betragtning til forordningen, alene anvendelse, når der er anlagt søgsmål ved den nationale ret vedrørende sagens realitet, hvilket ikke er tilfældet i denne tvist. De mener desuden, at den grænseoverskridende sagkyndige undersøgelse ikke kan anses for at være en handling foretaget under en medlemsstats offentlige myndighedsudøvelse på en anden medlemsstats område. Endelig indebærer anvendelsen af forordning nr. 1206/2001 inden for rammerne af den omhandlede tvist, at sagsbehandlingstiden forlænges, hvilket er i strid med den nævnte forordnings målsætninger, nemlig at forenkle og fremskynde bevisoptagelsen.

30 Herved bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at det inden for rammerne af proceduren i henhold til artikel 267 TEUF, som er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retters og Domstolens funktioner, alene er den nationale ret, der har kompetence til at fastlægge og vurdere hovedsagens faktiske omstændigheder og til at fortolke og anvende den nationale ret. Det tilkommer ligeledes udelukkende den nationale ret, som tvisten er indbragt for, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere såvel nødvendigheden som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (jf. bl.a. dom af 12.4.2005, sag C-145/03, Keller, Sml. I, s. 2529, præmis 33, af 11.9.2008, sag C-11/07, Eckelkamp m.fl., Sml. I, s. 6845, præmis 27 og 32, af 25.10.2012, sag C-553/11, Rintisch, præmis 15).

31 Domstolen kan således kun afvise en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom af 14.6.2012, sag C-618/10, Banco Español de Crédito, præmis 77, og Rintisch-dommen, præmis 16).

32 Det må imidlertid konstateres, at dette ikke er tilfældet i den foreliggende sag.

33 Det fremgår nemlig klart af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at fortolkningen af artikel 1 og 17 i forordning nr. 1206/2001 er nødvendig for løsningen af tvisten i hovedsagen, idet den kassationsanke, der er indbragt for Hof van Cassatie, støttes på en tilsidesættelse af disse artikler. Domstolens fortolkning af de nævnte artikler vil således klarlægge for den forelæggende ret, hvorvidt disse artikler er til hinder for, at den i hovedsagen omhandlede sagkyndige undersøgelse, som delvist skal udføres i en anden medlemsstat, anordnes, uden at den nævnte forordning bringes i anvendelse.

34 Hvad særlig angår argumentet om, at den omhandlede hovedsag ikke falder ind under anvendelsesområdet for forordning nr. 1206/2001, eftersom bevisoptagelsen ikke er blevet foranstaltet ex officio, men på initiativ af en af parterne, skal det fremhæves, at det fremgår af forordningens artikel 1, stk. 1, at denne forordning finder anvendelse, når en ret i en medlemsstat anmoder enten en ret i en anden medlemsstat om at optage bevis, eller om at foretage en sådan bevisoptagelse direkte i en anden medlemsstat, uden at det i denne forbindelse har nogen betydning, om initiativet udgår fra en part eller fra retten selv.

35 Hvad dernæst angår argumentet om, at det ikke er muligt at anvende forordning nr. 1206/2001 inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler, må det fastslås, at det bevis, der anmodes optaget, ifølge forordningens artikel 1, stk. 2, skal være bestemt til brug i en påbegyndt eller påtænkt retssag. Følgelig finder nævnte forordning ikke kun anvendelse inden for rammerne af en sag om sagens realitet, men ligeledes i en sag om foreløbige forholdsregler.

36 Hvad endelig angår anbringenderne om, at en sagkyndig som den i hovedsagen omhandlede ikke foretager offentlig myndighedsudøvelse, og at anvendelsen af forordning nr. 1206/2001 inden for rammerne af den omhandlede sag har forlænget sagsbehandlingstiden, må det fastslås, som generaladvokaten har bemærket i punkt 32 i forslaget til afgørelse, at disse anbringender henhører under sagens realitet og derfor ikke har nogen indflydelse på, hvorvidt anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

37 Anmodningen om præjudiciel afgørelse bør derfor realitetsbehandles.

Realiteten

38 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i forordning nr. 1206/2001, sammenholdt med artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, skal fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, der ønsker, at en bevisoptagelse ved en sagkyndig udføres på en anden medlemsstats område, er forpligtet til at anvende den metode til bevisoptagelse, der er fastsat ved disse bestemmelser i forordning nr. 1206/2001, for at kunne foranstalte denne bevisoptagelse.

39 Det skal indledningsvis fastslås, at artikel 33 i forordning nr. 44/2001 ikke kan have indvirkning på besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål, eftersom dette omhandler bevisoptagelse i en anden medlemsstat og ikke en medlemsstats anerkendelse af en retsafgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat. Følgelig vil der ved besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål ske en begrænsning til fortolkningen af artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i forordning nr. 1206/2001.

40 Det bemærkes, at forordning nr. 1206/2001 ifølge sin artikel 1, stk. 1, litra b), finder anvendelse på det civil- og handelsretlige område, når en ret i en medlemsstat i overensstemmelse med denne stats lovgivning anmoder om at optage bevis direkte i en anden medlemsstat.

41 Betingelserne for en sådan direkte bevisoptagelse er fastsat ved forordningens artikel 17. I medfør af artikel 17, stk. 1 og 4, kan et sådant bevis optages direkte i den anmodede medlemsstat efter forudgående tilladelse fra denne stats centrale organ eller kompetente myndighed. Ifølge artikel 17, stk. 3, optages dette bevis af et retsmedlem eller af enhver anden person, som f.eks. en sagkyndig, der udpeges efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den anmodende ret er beliggende.

42 I denne henseende bemærkes for det første, at forordning nr. 1206/2001 i princippet kun finder anvendelse, hvis en ret i en medlemsstat beslutter at optage bevis i overensstemmelse med en af de metoder, der er fastsat i forordningen, i hvilket tilfælde denne ret er forpligtet til at følge de procedurer, der knytter sig til disse metoder (dom af 6.9.2012, sag C-170/11, Lippens m.fl., præmis 28).

43 Dernæst er det vigtigt at fremhæve, at det fremgår af anden, syvende, ottende, tiende og ellevte betragtning til forordning nr. 1206/2001, at forordningen har til formål at sikre en forenklet, effektiv og hurtig afvikling af grænseoverskridende bevisoptagelser. En ret i en medlemsstats bevisoptagelse i en anden medlemsstat må ikke medføre en forsinkelse af nationale retssager. Derfor er der med forordning nr. 1206/2001 skabt en ordning, der er bindende for alle medlemsstater – med undtagelse af Kongeriget Danmark – med henblik på at rydde hindringer, der kan opstå på dette område, af vejen (jf. dom af 17.2.2011, sag C-283/09, Weryński, Sml. I, s. 601, præmis 62, samt dommen i sagen Lippens m.fl., præmis 29).

44 Som generaladvokaten har bemærket i punkt 62 i forslaget til afgørelse, begrænser denne forordning desuden ikke mulighederne for bevisoptagelse i andre medlemsstater, men tilsigter at styrke disse muligheder ved at fremme samarbejdet mellem retterne på dette område.

45 Det er imidlertid ikke i overensstemmelse med disse formål at anlægge en fortolkning af artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i forordning nr. 1206/2001, ifølge hvilken en ret i en medlemsstat, i forhold til enhver sagkyndig undersøgelse, der skal udføres direkte i en anden medlemsstat, er forpligtet til at anvende den metode til bevisoptagelse, der er fastsat ved disse artikler. Under visse omstændigheder kan det således vise sig at være enklere, mere effektivt og hurtigere for den ret, der foranstalter en sådan sagkyndig undersøgelse, at foretage en sådan bevisoptagelse uden at anvende nævnte forordning.

46 En fortolkning, hvorefter forordning nr. 1206/2001 ikke udtømmende regulerer grænseoverskridende bevisoptagelse, men udelukkende har til formål at lette en sådan bevisoptagelse, og hvorefter det er tilladt at anvende andre instrumenter med samme formål, underbygges endelig af artikel 21, stk. 2, i forordning nr. 1206/2001, som udtrykkeligt tillader aftaler eller arrangementer indgået mellem medlemsstaterne med henblik på yderligere at lette bevisoptagelse, forudsat at disse aftaler eller arrangementer er forenelige med denne forordning (dommen i sagen Lippens m.fl., præmis 33).

47 Det skal dog præciseres, at i det omfang den af en ret i en medlemsstat udpegede sagkyndige skal begive sig til en anden medlemsstats område for at udføre den sagkyndige undersøgelse, som vedkommende er blevet tildelt, kan denne sagkyndige undersøgelse under visse omstændigheder berøre den offentlige myndighed i den medlemsstat, hvor undersøgelsen skal finde sted, navnlig hvor det drejer sig om en sagkyndig undersøgelse, der skal udføres på lokaliteter, der er knyttet til udøvelsen af en sådan myndighed, eller på steder, hvortil adgangen eller anden indtrængen i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvori undersøgelsen skal udføres, er forbudt eller alene er tilladt for personer, der er bemyndiget dertil.

48 Medmindre den ret, der ønsker at foranstalte en grænseoverskridende sagkyndig undersøgelse, afstår fra den omhandlede bevisoptagelse, og i mangel af en aftale eller et arrangement mellem medlemsstaterne som omhandlet i artikel 21, stk. 2, i forordning nr. 1206/2001, er den metode til bevisoptagelse, der er fastsat i forordningens artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17, under sådanne omstændigheder den eneste, der gør det muligt for en ret i en medlemsstat at udføre en sagkyndig undersøgelse direkte i en anden medlemsstat.

49 Det følger af det anførte, at en national ret, der ønsker at foranstalte en sagkyndig undersøgelse, som skal udføres på en anden medlemsstats område, ikke nødvendigvis er forpligtet til at anvende den metode til bevisoptagelse, der er fastsat i artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i forordning nr. 1206/2001.

50 En sådan fortolkning kan ikke ændres ved argumenter, der udledes af denne forordnings tilblivelseshistorie, herunder bl.a. den omstændighed, at der ikke i den nævnte forordning blev indføjet en foreslået bestemmelse, som udtrykkeligt fastsatte muligheden for, at en ret i en medlemsstat i tilfælde af en grænseoverskridende sagkyndig undersøgelse direkte kunne udpege en sagkyndig uden forudgående tilladelse fra eller underretning af den anden medlemsstat.

51 Denne bestemmelse skal således forstås i sammenhæng med det oprindelige forslag til forordning nr. 1206/2001, som alene fastsatte én metode til bevisoptagelse, nemlig bevisoptagelse ved den anmodede ret i en anden medlemsstat. Eftersom nævnte bestemmelse ikke tillod, at en sagkyndig undersøgelse blev udført ved en anden medlemsstats ret, udgjorde den således en undtagelse til denne ene metode til bevisoptagelse. Den omstændighed, at en sådan bestemmelse ikke er indeholdt i forordning nr. 1206/2001, medfører imidlertid ikke, at en national ret, der foranstalter en grænseoverskridende sagkyndig undersøgelse, er systematisk forpligtet til at anvende de metoder til bevisoptagelse, der er fastsat ved denne forordning.

52 I modsætning til det af ProRail hævdede ændres denne fortolkning heller ikke ved Domstolens konstatering i præmis 23 i dommen i sagen St. Paul Dairy af 28. april 2005 (sag C-104/03, Sml. I, s. 3481), ifølge hvilken en begæring om vidneafhøring under omstændigheder som dem, der var omhandlet i den sag, der gav anledning til nævnte dom, kunne anvendes som et middel til at undgå anvendelse af reglerne i forordning nr. 1206/2001, der – med samme garantier og virkninger for samtlige borgere – gælder for fremsendelse og behandling af anmodninger om bevisoptagelse, fremsat af en ret i en medlemsstat, men som skal gennemføres på en anden medlemsstats område.

53 Som Domstolen allerede har fastslået, skal denne konstatering forstås i sammenhæng med de omstændigheder, der lå til grund for den nævnte dom, hvor en anmodning om foreløbig afhøring af et vidne, der var indgivet direkte til retten i den medlemsstat, hvor vidnet havde bopæl, hvilken ret imidlertid ikke havde kompetence til at påkende sagens realitet, faktisk kunne anvendes som et middel til at undgå anvendelse af reglerne i forordning nr. 1206/2001, idet den kan fratage den kompetente ret, som anmodningen skulle have været indgivet til, muligheden for at foretage afhøring af vidnet i henhold til de regler, der er fastsat i forordningen (jf. dommen i sagen Lippens m.fl., præmis 36). Omstændighederne i den foreliggende sag adskiller sig imidlertid fra omstændighederne i den sag, der gav anledning til dommen i sagen St. Paul Dairy, for så vidt som det omhandlede bevis for størstedelens vedkommende skal optages i en anden medlemsstat end den, hvor den ret, ved hvilken der er anlagt søgsmål, er beliggende, hvorved denne ret har mulighed for at anvende forordning nr. 1206/2001.

54 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i forordning nr. 1206/2001 skal fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, der ønsker, at en bevisoptagelse ved en sagkyndig udføres på en anden medlemsstats område, ikke nødvendigvis er forpligtet til at anvende den metode til bevisoptagelse, der er fastsat ved disse bestemmelser, for at kunne foranstalte denne bevisoptagelse.

Sagens omkostninger

55 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 1, stk. 1, litra b), og artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, der ønsker, at en bevisoptagelse ved en sagkyndig udføres på en anden medlemsstats område, ikke nødvendigvis er forpligtet til at anvende den metode til bevisoptagelse, der er fastsat ved disse bestemmelser, for at kunne foranstalte denne bevisoptagelse.

Underskrifter